

IZSELJENSKI VESTNIK RAFAEL

GLASILO RAFAELOVE DRUŽBE V LJUBLJANI

IZHAJA
15. VSAKEGA MESECA
UREDNIŠTVO: LEONISČE
UPRAVA: TYRŠEVA C. 52
V LJUBLJANI

NAROČNINA:
ZA JUGOSLAVIJO
LETNO DIN 12—
ZA INOZEMSTVO
LETNO DIN 24—

OGLASI PO DOGOVORU

LETO VII.

LJUBLJANA APRIL 1937.

ŠTEV. 4

Dr. Milan Stojadinović — našim izseljencem

Radio-govor v noči od 31. marca na 1. april

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je imel v noči od 31. marca na 1. april tale govor po radiu, ko je otvoril prvo radijsko emisijo za naše izseljence v Ameriki:

V trenutku, ko povzemam besedo, da pošljem pozdrav čez Ocean našim bratom v daljni tujini, vstajajo v meni spomini na ona velika dela in neprecenljive usluge, ki jih je naše izseljenstvo doprineslo v svetovni vojni na oltar narodnega osvobodjenja in zedinjenja.

Od te zgodovinske dobe sta pretekli že več ko dve desetletji. In danes, po tolikem času, se s patriotskim zanosom spominjamo veličastnega elana in rodoljubne enodušnosti, s katero so tisošč naših krvnih bratov izseljencev, Slovencev, Hrvatov in Srbov, hiteli in tekmovali, kdo bo bolj pripomogel k zmagi v gigantskem boju za ustvaritev naše skupne svobodne domovine. V tej velikanski patriotski akciji so enako sodelovale vse naše izseljenske kolonije, ne samo v obeh Amerikah, temveč tudi v vseh britanskih dominionih, v Kanadi, Avstraliji, Novi Zelandiji in Južni Afriki.

Na veličastnih kongresih v Čikagu marca 1915 za severno Ameriko, v Antopagasti januarja 1916 za Južno in naposled na impozantnem skupnem shodu obeh Amerik v Pittsburgu novembra 1916 so vsi jugoslovanski izseljenci složno in soglasno izjavili, da pretrgajo vso zvezo z avstro-ogrsko monarhijo in habsburško dinastijo in da stopajo v skupno borbo na strani Srbije in Črne gore za osvoboditev in zedinjenje.

Podpora, ki so jo naši rojaki v tujini dali za splošno narodno stvar, je bila zelo pomembna. Ni bila samo moralnega značaja, ker se je s tem manifestirala enodušna in določna volja vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov za zedinjenje s Srbijo in Črno goro in za dokončno osvoboditev in ustanovitev skupne svobodne države. Bila je tudi stvarna, saj so naši izseljenci prispevali kar največje gnotne žrtve za osvobodilno vojno. Mnogo tisočev njihovih prostovoljcev je pustilo dotodanje neskrbno življenje in so odšli na solunsko fronto, da so se z ramo ob rami borili z armadami Srbije in zaveznikov in tako žrtvovali tudi krvni davek za sveto stvar narodne osvoboditve.

Vseh teh velikih žrtev naših izseljencev v svetovni vojni ni moči in jih ne smemo pozabiti, saj so vzdane v temelje današnje Jugoslavije, zgled in dokaz enodušnosti, s katero so starejše generacije Slovencev, Hrvatov in Srbov vzajemno in z občudovanja vredno požrtvovalnostjo gradile našo veliko svobodno domovino. Tudi mi se s pobožnim občudovanjem klanjamo dragocnim žrtvam, ki so jih naši izseljenci položili na oltar narodnega zedinjenja.

Naši vzajemni vojni napor, naša orjaška borba je doživela popoln uspeh. Iz velike vojne, ki se je je udeležil skoraj ves svet, je vstala nad razvalinami avstro-ogrsko monarhije naša sedanja skupna domovina, močna in svobodna Jugoslavija. Uresničili smo sanje in ideale tolikih stoletij, toliko rodov, ki ste zanje vi prispevali svoj veliki delež.

V vseh državah so se občutile zelo velike in usodne posledice in razdejanja svetovne vojne, ki je opustošil države in izčrpal narode. Pred nami v novi državi so vstajale velikanske naloge notranje obnove, prepore, gradnje in ureditve. Naloge, tako velikanske, da so jih drugi narodi reševali stoletja in stoletja, dokler niso dosegli končne konsolidacije. Zgled Amerike to najzgovorneje potrjuje. In vendar so se vzlic izredni težavnosti razmer v naši domovini v necelih 20 letih dosegli na polju materialne in kulturne obnove uspehi, ki zbuja občudovanje. Vas vse bo, ko boste obiskali ali se vrnili v svojo domovino, kar najprijetneje presenetil velikanski napredek dosežen v tem kratkem času v vseh smereh in na vseh poljih. Ponosni boste, ker bo v tem mnogo zaslug in deleža vas in vaših prednikov. Če smo imeli in imamo še danes razne politične nesporazume in nesoglasja, imejte zmerom pred očmi, da so vse to prehodni pojavi in da je samo narod več in njegova volja živi svobodno in realno življenje. Ta velika granitna volja vsega našega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev po skupnem življenju v svobodni domovini, ki se je tako sijajno manifestirala in s krvjo zapečatila v svetovni vojni, bo tudi danes zbirala in odstranila vse tisto, kar ji bo na poti.

Kot predsednik kraljevske vlade naše skupne domovine vas prosim, imejte zaupa-

nje v tiste, ki vodijo usodo vaše domovine. Imejte zaupanje, da je ladja naše domovine v varnih rokah Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla. Nikoli ni bila naša država tako velika in močna kakor je danes. Nikoli ni naša domovina imela tako ugodnega zunanjega položaja kakor danes. Jugoslavija je ena izmed redkih držav, ki more danes reči, da nima zunanjih sovražnikov, ker jo z vsemi sosedomi in z drugimi državami družijo ali prijateljski in zavezniški ali pa dobri sosedstveni odnosi. Z urejenimi zunanjimi razmerami se vsa pozornost obrača na notranjo kulturno in gnotno povzdigo ljudstva. V tej smeri beleži vsak dan nove uspehe.

Bratje v daljni tujini! Ne pozabite, da mora za izvedbo tega svojega programa domovina apelirati tudi na vas. In kakor so vaši starejši rodovi vse dali za osvoboditev in zedinjenje, vas prosim, da tudi vi z učinkovitim sodelovanjem pripomorete k notranji izgradnji svoje domovine. Danes, ko se začne doba novega sodelovanja med domovino in vami, vam pošiljam apel ne samo v imenu vlade, temveč v imenu vse države, da pustite ob strani vse medsebojne razprtije in nesoglasja, da ne verjamete sirenskim glasovom tistih, ki vam neresnično slikajo razmere v domovini, in da boste enako složni in enodušni pri izgradnji svoje domovine, kakor so bili vaši starejši pri njenem ustvarjanju. Složno vsi na delo za srečo in blagor kralja in naroda in za napredek in slavno bodočnost naše domovine!

*

Druga radio oddaja za izseljence Govori dr. Anton Korošec

Kratkovalovna radijska postaja v Belgradu bo za naše izseljence v Evropi in Ameriki priredila drugi program v noči med 14. in 15. aprilom od 1. do 2.15 ponoči. Oddajala bo na valovni dolžini 49.182 m, odnosno 6100 kc., in sicer spet čez holandsko postajo v Einhovenu na valovni dolžini 31.28 m odnosno 9590 kc. Program: Ob 1 bo govoril notranji minister dr. Korošec, ki bo govoril o razmerah v Jugoslaviji v slovenščini. Za njim bo ga. Franja Golob-Bernotova, članica ljubljanske opere, odpela tri pesmi: Ženica, Beli oblaki in Nezakonska

Pisma iz Amerike

I.

Kako veliko in važno delo vrši Rafaelova družba in njen Tiskovni odsek, naj pove vest iz Amerike, ki smatra naše delo za »nenavaden pojav iz tiste domovine, odkoder nismo vajeni drugega kakor: »smo prejeli — pa še pošlje«.

Pismo nadaljuje: »Vidim, kako naglo propada to, kar smo gradili toliko let. Poleg tega se nihče ne zgane, da rešimo, kar se rešiti da, da podaljšamo naše duhovno in kulturno življenje v novi domovini. Povem vam, da vse visi na tako tanki niti, da pričakujemo vsak čas našega konca. Kdor pozna naš narod in tukajšnje razmere, bo vse to razumel. Žal, da ste Vi (g. predsednik p. Zakrajšek) edini v domovini, ki posveča dneve svojega življenja tistim, ki so morali v svet za kruhom.

V veliki krizi smo, kakor se bo kje kaj odkršilo, bo nagel konec. Naš človek zdrži do poloma, potem postane malodušen. Predvsem smo v nepotrebnih medsebojnih bojih, o katerih sami veste, da so kvarni. Nekaj časa bere naše liste, potem mu postane vse zoprno in pusti vse — izgubo pa ima slovensko izseljenstvo. Kdor pa pusti naše vrste, se večkrat izgubi v ekstremih, ki so nevarni. Poleg vsega je kriza obubožala naše ljudi, pobrala prihranke in pustila — stara leta. Bolj kot kdaj prej rabi naš izseljenec svojega človeka, prijateljske besede, dobrega sveta. Mislil sem večkrat, da bi bilo prav, če bi se nas enkrat spomnila tudi domovina, ki je desetletja poznala samo naše dolarje, nas samih pa ne. Če prej nismo rabili, danes bi, ker brez pomoči gremo h koncu. Dobro organizirana potniška centrala, slovenski list, hrvaški list in angleško pisan mesečnik, ki bi v obliki revije prinašal vesti iz naše lepe domovine tistim, ki so bili rojeni tukaj, vse to bi rabili.«

Ali bo mati domovina odrekla prošnji svojega neboljjenega otroka v tujini?

II.

Izredno zanimivo je drugo pismo, ki gleda na jugoslovansko gospodarstvo z vidika svetovne trgovine.

»Kako potrebno se mi zdi, da bi kdo tukaj odprl polje za produkte stare domovine. Od vseh narodov sveta vidim kaj v New-Yorku, samo od Jugoslavije nič. Povsod so vlade aktivno zainteresirane za svoje ljudi in svojo produkcijo, samo med na-

mati. Dr. Karel Faganelj bo recitiral župančičevo »Dumo«. Mešani zbor belgrajskega Prosvetnega društva bo pod vodstvom prof. Tomaža Ulage odpel koroški narodni »Pojdam v Rute« in »Gor čez izaroc«. Po tem slovenskem delu programa bo še pel Raša Radenković srbske pesmi. Ga. Ančica Kerneč, članica belgrajskega gledališča, bo recitirala Kranjčevići pesmi »Moj dom« in »Slovenska lipa«. Ga. Lela Djordjević in g. Sima Begović bosta zapela več srbskih pesmi. Druga oddaja kratkovalovne postaje bo zaključena z vestmi iz domovine, ki jih bo sporočil književnik Hamza Humo. Tretji prenos bo v noči od 30. aprila na 1. maja od 1. do 2.15 ure.

mi ni nič. Ta apatija je bila dokaj razumljiva za časa stare Avstrije, deloma razumljiva v prvih letih nove države, a popolnoma neumljiva se mi zdi danes, ko so razmere pri vas vendar dokaj urejene. Da ni denarja za take stvari, je prazna fraza, in kdor si z njo lajša vest, bo gotovo tepen.«

III.

Tretje pismo se zopet dotika problema slovenskega izseljenstva:

»Rabili bi domovine, njene moralne in materialne podpore, če hočemo, da rešimo, kar imamo, da ozdravimo, kar je slabega. Človeka boli, ko vidi, kako pozablja ljudstvo svoj stari kraj, kako umira zanimanje zanj.

Občudujem delo Rafaelove družbe in njenega predsednika ter upam, da bosta kmalu oba žela več razumevanja v javnosti. Če bo pa vse ostalo le pri pozdravih na kolodvorih, če bosta domovina in vlada pri izseljenih predstavljala samo dva človeka, potem bo slovenski izseljenec kmalu pozabljen. Izseljenstvo je problem države in edino ona bi ga mogla uspešno rešiti s sistematičnim, organiziranim delom in seveda z žrtvami. Brez teh ne gre. Škoda, da ne premore vsa slovenska Amerika niti enega mecena, ki bi začel in pokazal, kako je treba delati.

Slovinci imajo dokaj dobrih in zanesljivih moči, ki bi se morale porabiti pri načrtih in rešitvi izseljenstva. Ne da se namreč zanikati, da ima Jugoslavija samo en močan in zanesljiv fundament — to so Slovenci. Noben narod na svetu ni tako velik, da bi smel brezbrizno gledati propad svojega posameznika, kaj šele Slovenci, ki imamo toliko bratov v tujini.«

IV.

Četrto pismo nam pojasnjuje ameriško politiko z ozirom na slovenske priseljence:

»Roosevelt je prinesel tudi med naše ljudi krepek prepoved, ki bi ga bilo treba razviti in vzdržati za vsako ceno. Pri zadnjih volitvah je naš narod prvič v samozavesti dvignil glavo in rekel: tudi jaz sem demokrat in sem z Rooseveltom. Pri vseh prejšnjih predsedniških volitvah je naš narod molčal. Deloma ni videl v nobenem kandidatu vzornega voditelja, a največ pa zato, ker se je bal izpostaviti se slovenski socialistični kliki, ki je takoj neusmiljeno udarila po vsakomur, ki bi si upal propagirati kapitalistično stranko. To pot pa je moralo socialistično časopisje molčati, ako se ni hotelo osmešiti in si naprtiti sovraštva delavcev na svoje rame, kajti A. Fed. of Labor, zlasti pa Lewisova frakcija, sta prišli očitno na dan za Roosevelta in vsak boj proti njemu od delavske strani je bil kratko in malo nemogoč. Ta Rooseveltov val med delavstvom je bil tako silen, da je tudi našega človeka vzdramil in ga potegnil za seboj.

Ako bo sedaj demokraska stranka dovolj dalekovidna, da organizira tujerodne državljane v permanentne organizacije na nacionalni podlagi, tedaj bo socializmu in komunizmu zadala smrtni udarec, ker bo tujerodno delavstvo imelo oporišče v ameriških institucijah in bo zato z lahkoto nasprotovalo socialistom slovenskega kalibra in komunistom.

Dvomim, da smo imeli slovenski Amerikanci bolj važno dobo za naše ljudi. Vprašanje je, kako jo bomo izrabili. Manjka nam sredstev in voditeljev. Ako je bila pomoč vaše vlade potrebna, je sedaj.«

Kaj bodo odgovorni na to odgovorili?

Izseljensko vprašanje in naše šole

Sedaj, ko si je začelo počasi utirati pot med najširše plasti našega naroda važno poglavje naše narodne bitnosti — izseljensko vprašanje, se moramo z vsemi močmi zavzeti, da si to pereče narodno vprašanje utre pot tudi v vse naše šole: osnovne, srednje in tudi na univerze. Če hočemo v nekaj letih doseči vidne uspehe na izseljenskem področju, moramo seznanjati mladino z našo krvjo v tujini.

Za zgled naj nam služijo Nemci, ki so brez dvoma do sedaj največ storili za svoje rojake v inozemstvu med vsemi narodi na svetu. Že pred vojno, zlasti pa po svetovni vojni, so si ustanovili lepo število izseljenskih institutov, katerih glavni namen je, da z vsemi mogočimi sredstvi utirajo svoji krvi v svetu ugled, narodno povezanost z rodno grudo, med svojim narodom pa bude neprestano zanimanje za vsak najmanjši drobec nemške krvi v inozemstvu. S to svojo velikopotezno propagando so pričeli pri mladini. Na pobudo izseljenskih institutov je nemška državna oblast uvedla v vse šole obvezen pouk o manjšinjskem in izseljenskem vprašanju. Potreben material za omenjena vprašanja so obdelali strokovnjaki v tem področju. In danes imajo učne knjige krasne sestavke o nemški krvi v tujini. V osnovni šoli dobe otroci aplošen pojem

o tem vprašanju. O svojih rojakih pa, ki živijo raztreseni po vseh državah, jih seznanjajo celo v podrobnostih. Za zgled naj omenim sledeči prizor: Leta 1932, ko sem se mudil na neki osnovni šoli v Hamburgu in sledil pouku o nemških izseljencih, me je neki 10 letni otrok med odmorom vprašal, od kod sem doma. Ko sem povedal, da sem iz Jugoslavije, mi je odvrnil: »V vaši državi živi zdaj nad 700.000 naših rojakov. Kaj so vam pa naredili, da jih tako zatirate v narodnem oziru?«

Ko sem mu pojasnil, da imajo Nemci v Jugoslaviji popolno svobodo, je še dostavil: »O tem me ne boste prepričali!« Odprl je učno knjigo in mi prebral odstavek o Nemcih v Jugoslaviji.

Iz tega sem spoznal, da so nekatera poglavja, zlasti o Nemcih v Jugoslaviji, zelo tendenciozna in bilo bi jih treba precej drugačiti. Na osnovnih šolah se otroci, tudi praktično udeležujejo v izseljenskem vprašanju s tem, da zbirajo knjige, zvezke in denar za izseljence. V letu 1928 so otroci po osnovnih šolah nabrali nad milijon dolarjev.

Po srednjih šolah pa obdelavajo to narodno vprašanje čisto sistematično — približno tako, kakor po naših srednjih šolah narodno zgodovino in zemljepis Jugoslavije.

Univerze pa imajo posebne stolice s poklicnimi strokovnjaki za manjšinsko in izseljensko vprašanje. Poleg teh stolic so še razni seminarji na raznih fakultetah, zlasti na filozofskih v oddelkih za zgodovino, zemljepis in tudi za narodno književnost.

V najtesnejši zvezi z univerzami pa so izseljenski inštituti, kjer dobe dijaki in profesorji vse potrebne informacije in tudi material za predavanja in razne spise.

Če nekoliko premislimo omenjena dejstva, ki sem jih le grobo in v glavnih obrih orisal, potem nam postane jasno, da morejo omenjeni faktorji brez težav buditi zanimanje za izseljensko vprašanje med najširšimi plastmi nemškega naroda. In kakšno zanimanje je za nemško kri v tujini med preprostim narodom, naj omenim samo prizor, ki se mi je nudil na izseljenskih kongresih v Nürnbergu leta 1931 in leta 1932

v Essenu. Na zadnjem kongresu je prisostvovalo govorom in slovesnostim nad pol milijona ljudi, zlasti tedaj, ko je govoril o Nemcih v inozemstvu osnabrški škof dr. Bernig, ki je tudi protektor vseh Nemcev v Evropi in raznih izseljenskih društev v Nemčiji.

Po nemškem zgledu zgrabimo tudi mi za izseljensko vprašanje. Če pa se hočemo lotiti tega perečega narodnega problema v celoti, je nujno potrebno, da si ustanovimo čim prej izseljenski inštitut v Ljubljani, ki naj zasleduje iste cilje in interese kot nemški inštituti. Če bomo takoj prijeli za delo, bomo lahko še veliko zamujenega popravili, kar bo v veliko korist našemu narodu doma, zlasti pa še naši krvi, ki živi pozabljena v tujini in ji marsikje grozi narodna smrt.

Jože Podslivniški.

Slovinci doma in na tujem

Letos je deset let, odkar se je slovenski narod resno začel zavedati svojih velikih dolžnosti, katere ima do stotisočev svojih bratov in sestra izven meja domovine. Ustanovil si je namreč Družbo sv. Rafaela, ki naj prevzame vse ogromno delo in skrb za nje ter rešuje pereče izseljensko narodno vprašanje. Pozno je bilo to, vendar še ne prepozno!

Odbor, kateremu je bila poverjena ta naloga, se je lotil velikega dela z navdušenjem in nesebično požrtvovalnostjo. Z velikim trudom in žrtvami si je utiral pot do vedno večjega razmaha svojega dela.

Doma je navduševal k požrtvovalni dolžnosti do svojih izseljencev z vsemi razpoložljivimi sredstvi, z vpeljavo izseljenske nedelje, z izdajanjem glasila, z brošuricami, s predavanji, igrami, s cerkvenimi pobožnostmi itd.

Na tujem med izseljenci pa je posegal s svojim delom v vseh njih življenje in delovanje, jim pomagal, jih ščitil, kolikor in kjer je le mogel in jim skušal dati občutiti domovinske ljubezni.

S tem svojim delom je doma po vsej državi vzbudil občudovanje in priznanje za Družbo sv. Rafaela, ki je postala vodilna organizacija vsega dela za naše izseljence po državi.

Na tujem so pa izseljenci že začutili njen blagodejni vpliv in začeli so z večjim zupanjem gledati na svojo domovino, od katere so ce toliko let čutili popolnoma zanamarene.

Letos je desetletnica tega dela!

Odbor je sklenil, da proslavi ta jubilej kolikor mogoče slovesno, toda ne morda v

Razstava izseljenskega tiska na ljubljanskem velesejmu

Društvo novinarjev v Ljubljani pripravlja za jesenski velesejem razstavo slovenskega tiska, kjer bo zbran ves material tiska od začetka, od Trubarja pa do rotacijskega stroja. Poseben oddelek te razstave bo tvoril slovenski izseljenski tisk.

Izseljenci, ki bodo v poletnih mesecih obiskali domovino in se udeležili 10 letnice Rafaelove družbe, gotovo ne bodo zamudili redke prilike, da si ogledajo to zanimivo razstavo.

kako samohvalo, temveč tako, da s to proslavo zareže tu doma še globlje brazde boljše, bolj urejene, bolj prisrčne, pa tudi bolj uspešne oskrbe in zaščite našega slovenskega človeka na tujem.

Pri naših izseljencih naj ta proslava doseže lepše in prisrčnejše zveze z domovino in domovine z njimi, večje zaupanje izseljencev do naroda in države tu doma, predvsem pa ožje sodelovanje izseljencev z delom domovine za njihov blagor, za njih zaščito, za njih blagostanje in za njih napredek v verskem, narodnem, kulturnem in gospodarskem življenju na tujem.

Zato se Družba sv. Rafaela s tem zaupno obrača na ves narod, zlasti na vse bivše izseljence, predvsem pa na vse izseljence širrom sveta in jih kar najvljudneje vabi na proslavo desetletnice družbe sv. Rafaela, ki bo 22. in 23. avg. na Brezjah in v Ljubljani.

Pridite, izseljenci, za nekaj dni domov, kdor le malo more! Pridite in združite se z narodom tu doma, da se navdušimo za Vas, za Vaš blagor in napredek! Toliko ste za nas doma žrtvovali! Toliko let nam iskazovali ljubezen v bogatih podporah svojem, četudi Vam domovina ni bila hvaležna. Danes Vam je hvaležna! Prisrčen sprejem boste za to dobili. Narod tu doma se bo zbral okrog Vas. Pridite!

Sporod proslav bo v glavnih obrih tale:

V nedeljo 22. avgusta dopoldne slovesen sprejem vseh izseljencev s sodelovanjem cerkvene in svetne oblasti in vsega naroda, slovesna služba božja in pozdravi zastopnikov izseljencev iz posameznih držav.

Zvečer v Ljubljani slovesna akademija.

V ponedeljek 23. avgusta slovesna ustanovitev Slovenske izseljenske zbornice (izseljenskega inštituta) z II. slovenskim izseljenskim kongresom.

Prve dni v septembru udeležba slovenskih izseljencev pri otvoritvi razstave slovenskega tiska na ljubljanskem velesejmu, kjer bo tudi poseben oddelek za izseljensko časopisje, kjer bo razstavljeno vse mogočno kulturno delo naših izseljencev po raznih delih in državah sveta.

Izseljenci, domovina Vas kliče!

To naj bo v resnici praznik našega slovenskega izseljenstva, najlepši v vseh petdesetih letih slovenskega izseljenstva!

Nov razmah Rafaelove družbe

Zavest naših dolžnosti do izseljencev med našim narodom narašča. Delo naše družbe torej ni ostalo brez vidnih uspehov. Tako je dobila naša Slovenska krajina 31. marca svojo lastno Rafaelovo družbo, delo g. Klekla in zlasti g. Škafarja, kateremu je naša družba že pri zadnjem občnem zboru naložila nalogo, da jo doseže. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu se je ta dan zbralo v Društvenem domu 65 oseb iz vseh delov Slovenske krajine. Iz Murske Sobotne so se pripeljali udeleženci kar na tovornem avtu. Na zbor je prišel tudi predsednik p. Kazimir Zakrajšek. Zborovanje je otvoril g. Klekl in prisrčno pozdravil navzoče. Zlasti z veseljem je poudaril dejstvo, da so prišli tudi zastopniki soboške dekanije. Vodstvo občnega zbora je izročil predsedniku Zakrajšku, ki je najprej pojasnil potrebo posebne Rafaelove družbe za Slovensko krajino. Slovenska krajina ima jako razvito sezonsko izseljevanje na jug in v Francijo. Že to je nekaj takega, da mora biti posebna zaščitna organizacija prav tu doma, da nadzira delavske pogodbe, na podlagi katerih odhaja vsako leto na tisoče Prekmurcev v Francijo. To delavstvo v Franciji ne živi v skupinah kakor izseljenstvo iz ostale Slovenije, temveč raztreseno po vaseh po celi Franciji. Prekmurški izseljenci imajo naročene skoraj izključno le Kleklove »Novine« in »Marijin list«, ostalih slovenskih listov nimajo. Zato naravno za ljubljansko ali mariborsko družbo niti ne vedo. Zato mi v Ljubljani nimamo prav nobenih zvez z njimi. Med 2000 pismilanskega leta Rafaelova družba v Ljubljani ni prejela nad 5 pisem od Prekmurcev. Pač pa ostanejo ti izseljenci v ozkih zvezah z »Novinami« in deloma tudi z borzo dela v Murski Soboti, kakor je povedal njen ravnatelj g. Kerec. Zato je centralna pisarna v Ljubljani začutila nujno potrebo, da se ustanovi v Slovenski krajini posebna Rafaelova družba, ki bo skrbela za te izseljence, če hočemo, da se tudi za ta del slovenskega naroda poskrbi, kakor treba.

G. Škafar je v daljšem poročilu podal vse smernice in vse naloge nove Rafaelove družbe. G. prof. Potokar se je upravičeno zavzemal za to, da naj se sedež družbe čim prej prenese v Mursko Soboto in je navajal razloge za to. Pravila so bila nespremenjena sprejeta, kakor jih je potrdil že lavantinski škofijski ordinariat. Za volitve je bila predložena samo ena lista in so bili zato soglasno izvoljeni v odbor gg. Klekl, dr. Klar, Bejek, Škafar in Kerec. Odbor se je takoj sestal in si razdelil funkcije takole: Predsednik J. Klekl, urednik »Novine«, podpredsednik Bejek Janko, župni upravitelj, tajnik Škafar Ivan, kaplan, blagajnik Franc Kerec, šef borze dela, in arhivar dr. Klar, narodni poslanec. — Celozborovanje je poteklo mirno in v lepi slogi, kar daje jamstvo, da bo nova Rafaelova družba krepko zagrabilala za ogromno delo, ki ga ji je narod izročil. Novi posestrimi Rafaelovi družbi za Slovensko krajino želimo obilo uspehov.

Pristopajte k „Družbi sv. Rafaela“

Alojzij Oepek, rudar, Francija:

Iz severne Francije v Lurdu

(Konec)

Ob mnogih lepotah in zanimivostih so nam vse prehitro potekli štirje dnevi, ki smo jih preživeli v Lurdu. Komaj smo se dobro ustavili, že nas je opomnil vodnik pri zajtrku, da je že predzadnji dan in se bo treba počasi pripraviti za odhod.

Da si pa vsaj nekoliko ogledamo bližnje okolice, smo se zedinili, da gremo skupno na bližnji hriček.

Odsli smo skozi vse podolgovato mesto. Med počasi se premikajočo množico so nam z vseh strani vsiljevali raznovrstno reklamo.

Ne vem, kje nam je bolj primanjkovalo, na času ali pod palcem? Podali smo se le na najbližji 800 m visok hrib, kamor nas je za malo denarja povlekla nalašč za hrib zgrajena železnica. Z vrha tega hrička smo si šele mogli dočela ogledati lepoto kraja.

Že s počasi premikajočega se voza smo opazili, da nas pozdravlja planinsko brinje. Nehvaležni si na tisoče kilometriških planjavah ne najde primerne prostora, kamor bi vsadili svoje korenine. Po sedmih letih sem torej to lepo in izbirčno drevesce prvič videl. Trdili so, da se na tem hribu najdejo tudi planike, a te so pa še dokaj bolj izbirčne. Krasno skalovje je sicer videti, da se ne morejo nahajati daleč od tod, toda zanje so taki hribi še vsekako prenziki. Sprehajali smo se nekaj časa med visoko štrlečimi skalami prijaznega hriba, ki nam je živo slikal spomine na kras naših planin.

Na precej oddaljenem hribu se je ob žgocem solncu lesketal beli sneg kakor biser. Privlačna gora je prejšnji dan pred kosilom zvalila izmed nas nekaj mlajših fantov, ki so si zaželeli ogledati sneg od blizu. Kot neizkušeni turisti so pa slabo računali. Podali so se do hriba peš in se jim je potem kljub temu, da so se zvečer precej utrujeni vrnili, sneg še od daleč smejal. Vidi se v resnici, kakor da bi bil sneg v bližini, ki je za marsikoga vabljen, vendar so pa gore, ki okrog sv. Jakoba čuvajo sneg, vse zapeljive.

Razgreti, a vendar zelo sveži zrak smo vdičevali kakor vonj cvetlic in kakor da se ga hočemo nasrkati za dolga leta.

Gore so počasi pripravljale s senco k počitku nižave, kamor smo se ozirali. Opazili smo vseokrog, da smo prispeli v kraje, kjer narod ljubi svojo zemljo. Med večjimi, lepo obdelanimi njivami so bile razvrščene vedno manjše in kjer je bila le količkaj primerna zemlja, se nam je z nje smehljala njivica z napol dozorelim žitom. Ko človek gleda na te ogromne planjave zemlje, opustošene ali vsaj slabo obdelane, ga nekako privabi vidni izraz ljubezni do svoje zemlje.

Naj torej ob svežih spominih na rodni kraj zadoni preko hriba v nižave naša pesem. Mogočno se je odmev z gora razlegal v dolino in iskal našim srcem utehe. Še nam je sneženi vrh vračal »Mila, koder si planina«, ko je že solnce pošiljalo zadnje zarke sivim skalam in ko smo se vračali v dolino...

Naslednjega dne smo šli še enkrat v cerkev na Kalvarijo in smo se še tik pred odhodom poslovili od naše Kraljice pri votlini...

Prehitro je prišla šesta ure popoldne, ko nas je na kolodvoru sprejel zrel konj, da nas povleče zopet nazaj v dolgočasne in zaprašene kraje. Odsopihal je nekoliko navzdol med gorovjem, katero smo nepremično zrlji vedoč, da se bo kmalu oddaljilo od nas.

Ob odhodu smo s tujei vred, katerih je mnogo potovalo z nami, zrlji na mesto navzdol in proti cerkvi, na katero se nam je po nekaj trenutkih odprl prelep razgled. Precej daleč in lepo vidna cerkev se nam je pričela ob veliki brzini vlaka hitro oddaljevati. Gotovo je ob tem trenutku postalo vsakemu težko ob misli, da moramo ta prelepi kraj zopet zapustiti.

Da počastimo še enkrat našo Kraljico, preden se nam njeno bivališče izgubi za hribi in nepreglednimi planjavami, smo oziraje se proti njemu zapeli še enkrat »Zvonovi zvonijo, prav mило pojoc. Tujeji so se nam pridružili in skupno z njimi smo čedalje glasneje prepevali.

Brzeli smo mimo zgodovinskega mesta Orleans, čez veliko reko Geron, skozi Pariz na rudniško ozemlje — na svoje domove...

Izseljenske novice

Naša srednješolska mladina za naše izseljence.

Pod vodstvom učiteljice gospodične Šušteršičeve se je na meščanski šoli v Ljubotmeru osnoval pod okriljem Jadranske strazhe poseben izseljenski odsek Rafaelove družbe, ki se živahno razvija. Stopil je v ozke zveze z izseljenskimi otroki v Nemčiji, katere vodi g. izseljenski učitelj Slibar, in z otroki g. Jankoviča v Franciji. Poslali so obema šolama krasno izdelan album slovenskih razglednic in žaro s slovensko zemljo, povito z narodnimi trakovi. Kakor v Nemčiji, tako so se tudi izseljenski otroci v Franciji zelo razveselili lepih darov.

Na ptujski gimnaziji je organiziral izseljenski odsek dijak g. France Jeza, o katerem poročamo na drugem mestu.

Tudi na III. državni gimnaziji v Ljubljani se je začelo lepo izseljensko gibanje med dijaki pod vodstvom g. prof. Kocbeka.

Rafaelova družba za Suho krajino se tudi že pripravla. Naš odbornik g. Mrkun, župnik v Dobropolju, si je naložil nalogo, da jo kmalu ustanovi. Ribniška dolina je dala izseljenstvu na tisoče izseljencev. Zato je prav, da se ustanovi posebna Rafaelova družba, ki bo skrbela zlasti za to, da se goji čut dolžnosti domačih do svojih na tujem.

Do jeseni bi radi dosegli, da se ustanove slične Rafaelove družbe tudi po ostalih srednjih slovenskega izseljenstva, zlasti na Jesenicah, Škofji Loki, Kamniku, Žužemberku, Novem mestu, Trebnjah, v Beli krajini, v Brežicah, v št. Jerneju, Vrhniki, Cerknici in drugod.

Ptujska gimnazija in izseljenski problem

Naša gimnazija je po številu dijakov ena najmanjših v Sloveniji, vendar pa je naše dijaštvo v Ptujju med prvimi, kar se tiče zanimanja za razne svetovne in slovenske probleme ter kulturnega udejstvovanja. Letos je bilo že več javnih prireditvev dijaških društev, morda toliko, kot nikjer drugod, in dijaki ter dijakinje požrtvovalno darujejo obilo svojega časa v popoldanskih urah za razne vaje in sestanke. Tudi za naše veliko slovensko vprašanje, za slovenske izseljence se zanimamo in med nami v resnici živo tli zavest, da rešitev tega vprašanja ni stvar kakih posameznikov, ampak da je to stvar vsakega izmed nas, stvar vsega slovenskega naroda.

Zlasti dijaško kulturno društvo »Setev« si prizadeva, da pri svojih članih ta čut soodgovornosti za ta in za druge slovenske probleme še bolj poglobi in jih navaja k sistematičnemu študiju teh problemov. To dokazujejo tudi predavanja na vsakosobotnem sestanku.

O izseljenskem vprašanju je predaval na zadnjem sestanku pred lansko (1936!) izseljensko nedeljo tovariš France Jeza, sedmošolec. Naslov njegovega predavanja je bil: »Rešitev slovenskega izseljenskega vprašanja«. V njem nam je razložil vzroke izse-

Slovenska spoved v Tiguju v Franciji.

Belo nedeljo 4. aprila so slovenski izseljenci v Franciji slovesno obhajali. Slovenski duhovnik Franc Orešnik iz Pariza jih je obiskal v Tiguju. Ob tej priliki so izseljenet opravili velikončno pobožnost

Počitnice izseljenske mladine v domovini.

Izseljenski učitelj v Nemčiji Slibar je prišel na sijajno misel, kako bi izseljenski mladini, rojeni v tujini, nudil največ možnosti, da vzljubi jezik in domovino svojih staršev. V počitnicah namerava pripeljati v skupini izseljensko mladino na obisk v domovino. Otroci bi prebili počitnice pri sorodnikih ali družinah, kjer bi uživali dobro slovensko vzgojo in dobro oskrbo.

Z isto mislijo se bavi tukajšnja učiteljica Šušteršičeva, ki predlaga, da bi nekaj otrok dobilo brezplačno oskrbo tudi v raznih mladinskih domovih, Počitniškem domu kraljice Marije na Pohorju, kjer je prostora za 120 otrok; Jadranska straža ima n. pr. dom v Martinščici pri Sušaku, v Bakru je Dom viteškega kralja Aleksandra, v koči Žingarici je prilika za počitniške kolonije itd.

Vse bi se dalo izvesti, če bodo državne oblasti imele dovolj razumevanja za to, da izseljenski otroci, predvsem iz rudarskih in industrijskih krajev preživijo zdrave počitnice na slovenski zemlji.

Dobro bi bilo, če bi ta mladina še kaj pripravila in nastopila na akademiji ob priliki desetletnice v Ljubljani. Mogoče bi se dal celo izvesti poseben mladinski izseljenski dan, na katerem naj bi sodelovala izseljenska in domača (predvsem ljubljanska in okoliška) šolska mladina.

Tiskovni sklad za »Rafaela«

Za tiskovni sklad »Rafaela« so darovali: Ivan Leban, Aumetz Din 103; Peter Jožef, Aumetz Din 103; Josip Kastelic, Buenos Aires Dia 250.

ljevanja (prenaseljenost in nerodovitnost zemlje v domovini, poleg še nekaterih drugih vzrokov!) ter njega posledice za vse slovenstvo. Razložil je tudi, kako si zamišlja rešitev (načrtna usmeritev našega toka izseljencev na določeno ozemlje v tujini, predvsem strnjena kolonizacija). Vse to pa zahteva izvrstne organizacije in temeljitega študija, predvsem pa velikopoteznih in odločnih slovenskih mož ter žena, voditeljev, organizatorjev in pionirjev.

Po njegovem predavanju se je razvila živahna debata, v kateri smo pretresli še v poštevh prihajajoče poglavje iz Melikove »Slovenije«, nakar nam je tudi še navzoči prof. g. Habe France razložil svoje mnenje o tem vprašanju. V glavnem je dopolnjeval in se strinjal z zaključki v prejšnjem predavanju. Slovensko izseljensko vprašanje si je izvidilo kot predmet svojih obveznih šolskih govornih vaj tudi nekaj dijakov višješolcev in se je tako tudi v razredih precej predebatiralo o tem.

Daljši članek o slovenskih izseljencih bo prinesla tudi prihodnja številka našega gimnazijskega mesečnika »Klasje«, ki ga urejujejo in razmnožujejo osmošolci, predvsem Musek Vitko.

Zdaj smo sklenili še, da pridobimo »Ra-

Kotiček izseljenske mladine

Dragim tovarišem in tovarišicam
v tujini!

O domovina, ki si kakor zdravje! To je naslov povesti, ki jo je napisal Ivan Cankar. V tej povesti opisuje življenje izseljenca. Večkrat smo prečitali to povest v šoli, o njej smo obširno razpravljali. Tisoči in tisoči naših ljudi preživljajo isto povest v tujini, saj se toliko Vaših staršev, dragi tovariši in tovarišice, peha za košček kruha v tujini, da preživi Vas, svoje malčke in sebe.

Ko smo praznovali izseljenski teden, smo se Vas zopet spominjali v šoli. Pa od tedaj se nam zdi, da niste tako daleč od nas. Govorili smo o Vas, o Vaši novi domovini, o Vašem delu in življenju. To spoznanje, razumevanje in toplo srce za Vas, vse to je skrajšalo razdaljo, ki je med nami. Blizu ste Vi nam in blizu je Vam domovina.

Veseli smo, da ima list »Rafael« tudi mladinski kotiček. Prinašal Vam bo naše misli in zgradil most ljubezni in medsebojnega spoznavanja. Pripovedujte nam o svojem življenju, o svojem delu in o svojih težnjah! Vsaka beseda nam bo draga, saj nam bo dokaz, da niste pozabili tiste najblažje pesmi, najčistejšega izliva duše — Vaše in naše materine besede. Pridite, radi se Vam bomo odzvali!

Za Podmladek Jadranske straže na meščanski šoli v Ljutomeru

Osterc Jožef,
tajnik Podmladka JS.

Rafaelovi družbi v Ljubljani

Merlebach.

Vsak prosti čas rad pišem, zato sem bil takoj navdušen, ko sem v zadnjem »Rafaelu« bral, da bo poseben kotiček za mladino. Kdo je pa ta, ki to piše, si boste mislili. No ja, vam povem, da sem 13 leten slovenski fant. Saj mi je tudi Drago ime, to že torej potrdi, da sem slovenske krvi!

Rojen sem bil v Hochwald-Merlebachu. Nikdar še nisem videl Vaših opevanih »slovenskih planin in dolin«,« pa vendar se zaradi slovenskega govorjenja nobenega ne bojim. Posebno, ker lahko rečem, da ne le govorim, temveč tudi pišem slovensko, nemško in francosko. Rad bi danes prvič v življenju javno povedal moje mnenje, kdo da je kriv, če otroci v tujini ne znajo materinega jezika. Starši, ja starši so krivi! Spominjam se še, ko sem se smel prvič igrati na dvorišču z drugimi otroci. Nisem jih razumel. Mama in ata sta govorila drugače z menoj. Pa kaj kmalu sem se pri igranju naučil tiste tuje govornice, bila je nemščina.

faelovi družbi« nekaj članov in »Rafaelu« novih naročnikov.

Ptujska slovenska mladina pozdravlja vse izseljence slovenske krvi širom sveta, zlasti pa slovensko mladino v tujini, o kateri vemo, da bo proslavila in častno zastopala slovenstvo med tujci! In mi doma od Trsta do Šent Gotarda, mi slovenska mladina v Sloveniji hočemo gledati na to, da bo stara evropska domovina našim bratom in sestram v svetu vedno v ponos!

Pozneje, v šoli, sem se seveda učil francoščine in tudi nemščine, a materine in očetove slovenske govornice ne bom mogel nikdar pozabiti, ker so bile to moje prve besede. Moj bratec je 5 let mlajši od mene, imel je prav isto vzgojo glede slovenskega jezika in še zdaj, o j gorje, če bi prihrumela z nemško govornico pred našega ata. Potem je takoj »pridiga«, čeravno ata in mama izvrstno govorita nemščino. Kadar pa z mo-

jim bratcem pojeva slovensko, tedaj se ata oči svetijo in meni se zdi celo, kot da bi bile solzne. Zato pa starši, ki skrbijo za kruh, naj tudi poskrbe, da se bodo lahko s svojimi otroci tudi pozneje lahko pogovarjali slovensko, ko bodo otroci že odrasli. Mislim, da mi ne bo nihče zameril, kvečjemu moj ata, ki ne ve, da vam pišem.

Sprejmite vsi pri »Rafaelovi družbi« in vsi mali in veliki Slovenci pozdrave od slovenskega fanta iz Merlebacha v Franciji.

Drago Mlekuš,
5. rue de la Croix 5, Merlebach
(Moselle), Francija.

Iz dnevnika 15 letne deklice Anice Levart

hčerke rudarja, slov. izseljenca v Aumetzu, Francija

(Dalje)

12. julija. Z bratranecem sva se dogovorila, da bova skupaj potovala. Zjutraj ob 6. uri me je prišel iskat in šla sva na kolodvor, odkoder sva se ob 7. uri odpeljala. Potovala sva srečno do Poljčan. Tukaj je bilo treba prestopiti. Ker nisva bila informirana, kdaj pelje vlak v Konjice, sva šla v najbližjo gostilno, da se tam malo okrepčava. Nisva še do pol pojedla najinih klobasic, že zažvižga konjičan in naju pusti na cedilu. Kaj sedaj? Pojedla sva do konca, nato pa sva se podala na 12 km dolgo pot. Nisva še prišla daleč, pa so naju že začele boleti noge. Komaj da sva prišla do prve postaje. Tukaj sva čakala do 7. ure zvečer. Ko sva se pripeljala v Konjice, sva šla naravnost k stricu. Sorodniki so me bili zelo veseli, da so me po dolgih letih zopet enkrat videli. Tisti večer smo bdeli do 11. ure zvečer in ni nam zmanjkalo pripovedovanja. V nedeljo sem šla k sv. maši, potem pa k drugemu stricu, kjer so me bili prav tako veseli. Razgovarjali smo se, kako je v Franciji, kako sem potovala, kako je sedaj v šoli itd. Popoldne sem šla z mojimi tetami in strici na »pušenšank«, kjer smo se prav dobro imeli. Potem sem šla spet k prvim sorodnikom. Nekega dne me je stric povabil, naj grem z njim v vinograd. Prosila sem ga, naj me vzame na voz, kar mi je dovolil. Res, šlo je kar imenitno, dokler smo se vozili po beli cesti. Omenim naj, da je bil to navaden lojtrski voz, ki so ga vlekle kravice. Ah, kako se mi je to čudno zdelo! Torej po ravnem je šlo dobro. Ko pa so začele te uboge kravice vleči voz po gozdu v hrib čez korenine in mlake, čez kamenje in skale, joj! Kako sem kričala in v smrtnem strahu sem obudila kesanje. Stric me je tolažil in zopet se mi je smejal. Ko smo po enourni strašni vožnji srečno dospeli na vrh hriba, sem se šele oddahnila. S hriba sem imela lep razgled daleč okrog, tako da si želim še enkrat uazaj. Samo žalostna sem bila, ker nisem videla skoro nič grozdja, ker je pred kratkim ves vinograd uničila toča. Tudi stric je bil zelo žalosten, ker mi ni mogel pokazati tega, kar bi bila najrajši videla, namreč grozdje. Popoldne smo se odpravili spet nazaj. To pot pa sem rajši kar korakala poleg voza, ker se mi je zdelo, da sem tako bolj na varnem. Šele ko smo prišli zopet na belo cesto, sem se upala uvesti na voz. Drugi dan sem obiskala neko družino, ki je bila svojčas tudi v Franciji. Namreč družina Vaupot. Ti me niso bili nič manj veseli kot moji sorodniki. Bila sem tudi v Celju, kjer sem obiskala strica.

Kakor pri drugih, so me tudi v Celju prijazno sprejeli. Razkazovali so mi lepo celjsko okolico. Šli smo tudi na celjski grad, od koder sem z daljnogledom opazovala Savinjo, lepe hribe in doline. Ker je bil drugi dan zadnji dan mojega oddiha, sem se poslovala od dragih sorodnikov in se vrnila v Ljubljano. Prav čestokrat sem si še želela obiskati in videti vsaj še enkrat moj rojstni kraj, vsaj enkrat še pozdraviti mojo rojstno hišo in moje drage sorodnike, pa nisem imela prilike.

Na gradu Otočcu.

Rafaelova družba mi je sporočila, naj bi šla za 14 dni učiti francoski jezik 5 letnega grofovega sinčka na grad Otočec pri Novem mestu. V torek 18. avgusta ob 7 zjutraj sem se odpeljala z vlakom v Novo mesto. Ob 10 sem bila tam. S kolodvora sem se z avtobusom peljala do Glavnega trga. Tam sem izstopila in čakala do 12. ure na krški avtobus, ki me je odpeljal na Otočec. Ko sem izstopila, mi je prišel naproti salezijanec g. Blatnik. Šla sva v grad, da se predstavim g. grofu. Pred gradom se razdeli Krka v dva dela, tako da nastane otok. Na otoku je grad. S ceste do gradu pelje mal mostiček, na drugi strani proti gozdu pa ni mostička, ker je bila pred dvema letoma povodenj in je most odnesla voda. Do sedaj ga še niso zgradili. Grofovski pravijo namreč, da naj kmetje kaj prispevajo, ker ga tudi oni potrebujejo. Zato sedaj vsa stvar čaka. Vozijo se s čolni od enega obrežja do drugega, drva pa spravljajo po splavih. Popoldne sem šla obiskat ona dva Francoza, ki smo se skupaj vozili iz Francije v Jugoslavijo. Bila sta na počitnicah pri salezijancih, ki taborijo tam že ves mesec. Ker pa so se med tem na gradu nekako sporazumeli s prejšnjo vzgojiteljico, je kar ona še naprej ostala na gradu in jaz sem se vrnila nazaj v šolo. Pač pa sem se še prej naučila lepote tega kraja s tem, da sem si drugi dan ogledala okolico in se prav dolgo vozila z mojima prijateljema Šenom in Radičem po lepi reki Krki. Nevarna je bila vožnja po tej reki, ker se lahko zadene s čolnom ob kako skalo; pa jaz takrat nisem mislila na nevarnost. Samo da sem se vozila. Pač pa me je še sedaj groza, če pomislim na to. Razgled z Otočca je zelo lep. V okolici je še več gradov, kakor grad Struga, grad Weinhof in Stari grad. V tem gradu živi le ena plemkinja. Po njeni smrti pa dobe grad usmiljeni bratje iz Kandije.

(Dalje prihodnjic.)

Kaj delajo naši po svetu

Nemčija

Gladbeck. — Šolska prireditve. Izsledni učitelj g. Šlibar v Gladbecku nam je že drugič v pet in polmesečni dobi, odkar obstoji jugoslovanska privatna šola, nudil šolsko prireditve. Sam je v uvodnem in pozdravnem govoru utemeljeval nujnost takih prireditev, pri katerih nastopa izključno mladina in pri katerih pokaže sadove svojega dela. »Mladina rada nastopa, starši imajo tudi radi, da vidijo svoje malčke. Kar je pa glavno, mladina se tako nauči materinščine z navdušenjem. Prireditve pa tudi zbližujejo šolo s starši, ki potem radi posiljajo svojo deco učitelju, ki ima težko nalogo, da ohranja mladini najdražji zaklad, materin jezik.« S temi besedami je začel učitelj svoj pozdravni govor.

Program je bil srečno izbran. V prvem delu prireditve je nastopila mladina prvega oddelka s pevskimi točkami, recitacijami in deklamacijami iz mladinske zbirke pesmic »Ciciban« (Zupančič). Priserne in otroške pesmice je odel g. učitelj v lepo povezanost in lepo ilustracijo s primernimi maskami, da smo res čutili, da so to prigode malega dečka Cicibana. Prav posebno posrečen je bil nastop male, komaj triletno deklice Južnikove, ki je povedala pesmico »Lenka«, prav tako pa tudi »Zabe« in »Ciciban in čebele« (Zapušek in Jeretin).

V drugem delu pa je nastopila mladina drugega oddelka z dvema šaljivima pevskima nastopoma, igrice »Dediščina« (Ribičič) in »Vrnitev v domovino« (Šlibar). Nekateri otroci so pokazali razveseljive uspehe. Glavno pa je, mladina je pokazala navdušenost in povsod smo opazili, kako vneto se oklepa svojega učitelja. Vsi so odšli s prireditve z mnenjem, da se tu dela resnično za izseljensko mladino.

Po prireditvi je bila mladina pogoščena. Prosimo še starše onih, ki so imeli do sedaj še pomisleke, da pošiljajo svoje otroke v šolo in se še tesneje oklepajo svojega učitelja in mu vneto pomagajo, in naša bodočnost ne bo tako temna, kakor je bila preteklost.

Holthausen in Hamborn-Marxloh. — Znani pristaši Pantiča, Bolhe, Lindiča, Vabiča in Breznikarja so poslali Rafaelovi družbi dva dopisa, ki sta polna grde laži. Poslana dopisa so sestavili: Dolinšek, Anton Hrovat, Jožef Čič in Josip Zupanec. Ob tej priliki naj omenimo, da je Dolinšek član Bolhovega društva in obenem predsednik Društva sv. Barbare v Holthausenu. Vabič, Hrovat in Dolinšek pa so se celo udeležili zadnjega Bolhovega zborovanja v Essenu. Iz tega je razvidno, da sta oba dopisa polna Pantičevega in Bolhovega duha, zato ju ne moremo priobčiti in zaradi pomanjkanja prostora, ne na dolgo nanju odgovarjati. Rečemo pa samo to: Pošteni in zavedni katoliški Slovenci, nikar ne pustite, da bi vas taki možje vodili in vam vsiljevali nova pravila, katera je sestavljal vam nasprotni duh, ki želi katoliška duštva sv. Barbare uničiti in razbiti.

Rafaelova družba.

Gladbeck. — Ne moremo dovolj preceniti pomena velikonočnega misijona, katerega je vodil g. katehet Žagar-Sanaval. Prav na poseben način se je v teh dneh pokazala vdanost gladbeckih Slovencev do katoliške Cerkve. Naravnost ganljivo je bilo videti, s kolikšno pobožnostjo so pristopali Slovenci k mizi Gospodovi, s kakšno vneto so se udeleževali vseh velikonočnih pobožnosti. Če si to videl, te je minil strah in skrb, da med njimi gine vera. Prav nasprotno si lahko ugotovil, da tu raste vera, saj je ljudem sevala radost z obrazov, kakor v dneh najgobjega prerojenja. Lepo je povedal g. Žagar na zborovanju, da gre sedaj pomirjen od nas.

Velikonočni misijon je zaključilo nedeljsko zborovanje Društva sv. Barbare in Društva rožnoveenske bratovščine. Zborovanja se je udeležil g. Žagar, izseljenski učitelj Šlibar, naš priljubljeni prevez g. Tensundern, ki se je pravkar vrnil z dolge vožnje po Aziji, ter predsedniki sosednih društev. Zborovanje je vodil pred-

sednik g. Jože Dobravec, ki je v uvodnih besedah pozdravil zlasti g. Žagarja in g. Tensunderna. Kako si je g. Žagar pridobil naklonjenost vseh v teh par dneh, katere je preživel med nami, to sam najbolje ve. Njegov v dno segajoči govor je bil nagrajen z navdušenim ploskanjem. Omenil je, da ni prinesel zakladov, zlata in biserov, prinesel pa je med nas največji zaklad kot služabnik božji, ko je dejal vsakemu, kateri je prišel k njemu: vstani in hodi! V velikonočnih dneh kliče Cerkev vsem: vstanite in hodite po naukih Kristusovih, kajti le v Kristusu boste zadobili mir in srečo! S temi besedami nas je bodril g. Žagar. Prinesel pa nam je tudi pozdrave prevzvišenih škofov dr. Tomažiča in dr. Rožmana, g. bana dr. Natlačena, ministra dr. Korošca in g. Kalana. Po govoru je šel g. Žagar od mize do mize in se pogovarjal z našimi izseljenci.

Tudi naš izseljenski učitelj Šlibar nam je v kratkem govoru povedal, kako neizmerne važnosti je bil za nas obisk našega misijonarja,

kako ob njem doživljamo tisto lepo veliko noč, ki je med Slovenci tako edinstvena.

Zadnji je spregovoril g. Tensundern. Kakšno priljubljenost uživa med nami, je pokazalo današnje zborovanje. Kar završalo je po dvorani, ko je g. Dobravec naznanil, da bo govoril g. Tensundern. Toda g. Tensundern nam ni hotel vsega povedati s svojega zanimivega potovanja, češ, danes je bilo že itak dosti lepega in je dobro, da ostane še kaj za prihodnje zborovanje. Obljubil nam je, da bo imel predavanje o potovanju in evharističnem kongresu v Manili s skioptičnimi slikami. Vse zborovalce je tudi pozdravila ga. Gorše. Vsem se je v lepih besedah zahvalil g. predsednik Dobravec. Ne smemo pa iti mimo lepega petja, ki nam ga je nudil pevski zbor pod vodstvom g. Franca Dobravca. Priserčno so bili pozdravljeni tudi novi zaupniki: J. Uduč, M. Dobravec, L. Urankar in J. Gorše. Odbor se je tako pomnožil z mladimi silami. — Nepozabno zborovanje je zaključil g. Dobravec, zborovalci pa so še zapeli »Angel Gospodov«.

Javna izjava.

Naročnikom »Rafaela« sporočamo, da g. Lindič ni več naš zastopnik lista in prosimo, da se v zadevi lista ne obračate nanj in mu tudi ne pošiljate denarja za naročnino »Rafaela«.

Belgija

Winterschlag. — Januarja meseca se je tukaj ustanovilo mesto razpuščenega novo Jugoslovanskega podporno društvo sv. Barbare in že so nas razveselili za veliko noč z zabavno igrice »Nevesta iz Amerike«. Kljub temu, da so nekatere igrice prvič nastopile na odru, je bila igra vendar podana nad vse dobro. Požrtvovalno so se vadila naša dekleta in žene pod spretnim vodstvom g. Čopa Franca in želi so uspeh, ki je bil časten. Edini moški igralec, mladi Kadivnik, pa tudi ni hotel zaostati za ženskami. Pri pozdravnem nagovoru je predsednik g. Kadivnik omenil, da hoče društvo z vsemi prijateljsko sodelovati. Le želimo, da bi vladala zaupnost med vsemi.

Eysden. — Tako polne cerkve, kakor za veliko noč, že dolgo nismo imeli pri slovenski službi božji. Seveda niso bili sami Slovenci, tudi

drugi so prišli, ker so zvedeli, da bo zopet pelo naše pevsko društvo. Vstajenja s procesijo nismo imeli, nam je pa vesela aleluja, ki je donela s kora, nadomestila našo slovensko navado.

Waterschei. — Lansko veliko noč smo imeli prvič »zegen«, blagoslov velikonočnih jedil. Bili so samo posamezniki, ki so prinesli, letos pa skoraj nobena družina ni hotela izostati. Tako je prav. Vsaj nekaj lepih domačih navad ohranimo tudi v tujini! Čudna je pa bila velika noč. Saj je snežilo kakor za stavo.

Waterschei. — Javna zahvala. Prijetna dolžnost nas veže, da se poslanštvu kraljevine Jugoslavije v Bruslu iskreno zahvalimo za naklonjeno podporo Jugoslovanskemu pevskemu društvu »Slavček« v znesku 200 belg. frankov.

Požun Gregor, t. č. predsednik.

Holandija

Eygelshoven. — Jugoslovansko R. K. Društvo sv. Barbare bo priredilo dne 18. aprila 1937 materinski dan z dvema igricama: »Luknja v namiznem prtu« in »Pred sodnikom« v društvenem lokalu pri g. Nolsu. Vljudno vabimo vse Slovence, da se udeležijo prireditve. Vstop je brezplačen.

Heerlen. — Delovanje Zveze jugoslovanskih društev sv. Barbare v Holandiji. Na letošnjem občnem zboru je bil izvoljen v naprej stari odbor, in sicer ožji odbor: predsednik Mih. Strucelj, Kampstr. 246, Heerlerheide, tajnik Rud. Selič, Horstplein 16, Hoensbroek, ter blagajnik Jos. Konte, Hoppelerweg 4, Eygelshoven. Odborniki zveze so: Fr. Pučnik, Pelgrimsweg 3, Rumpen; Kapel Fr., Burg. Lemmensstr. 2, Luttede; Pobežin Fr., Rietrastr. 33, Hoensbroek; lančič Fr., Hoppel 37, Eygelshoven; in Belinc Fr., Vinkerstr. 50, Chevremont. Iz letnega pregleda je razvidno, da je zveza kljub krizi spretno delovala. Poleg drugega kulturno-narodnega dela naj bodo omenjene sledeče proslave, ki jih je priredila skupno za vse Slovence v Limburgu leta 1936:

Skupno velikonočno vstajenje v farni cerkvi v Heerlerheide.

Dne 5. maja skupna proslava srebrne sv. maše č. patra Teotima v Heerlerheide, katero je počastil s svojim obiskom prevz. škof dr. Lemmens iz Roermonda.

Dne 15. avgusta skupno romanje v Kevelaer.

Dne 6. decembra narodna proslava za vse Jugoslovane v Limburgu, ki se je vršila v Heerlenu. Del proslave, slovensko petje in slovenska godba se je prenašala po radio postaji Hilversum. Hvalevredno je tudi kulturno delo, ki ga vodi s pevskimi odseki č. pater Teotim. Tudi v zvezi včlanjena društva so poročala o zelo

aktivnem delovanju. Tako je ostala tako zveza kot društva zvesta svojim tradicijam kakor pravilo: namreč delovati skupno s svojimi duhovnimi vodji na krščanski podlagi za duševni kot gmojni blagor naših izseljencev, kar je tudi v čast naši domovini.

Trebeek. — Lepo uspeli folkloristični večer se je vršil v tukajšnjem uradniškem kazinu na srednostno nedeljo, katerega so se udeležili s svojim pevskim, godbenim in narodnoplesnim nastopom tudi Slovenci. Od drugih prejšnjih nastopov je bil ta nastop eden najlepših, kajti naši so nastopili prvič v novih narodnih nošah, tako da so nas drugi soudeleženci kar nekoliko zavidali. Sploh pa Holandijski prav radi vidijo naše grupe na odru. In zakaj bi jih tudi ne? Kdo pa ne sliši rad slovensko petje? Vsi naši so se potrudili, da je žel vsak naš nastop buren aplavz. Nastopili so: naš dekliski krožek, pevci in pevke iz Heerlerheide, g. Strucelj s soprogom in naši vrli godbeniki: mladi nadebudni violinist Rudi Ravnikar, izvrstna igralka na harmoniko brata Franc in Edi Markon, potem Franc Suler s citrami ter Franc Selič s kitaro. Tudi holandski časopisi so prinesli obširne članke o tem folklorističnem nastupu in pohvalili naše sodelavce, kar je tem bolj pomembno, ker je bila navzoča samo boljša publika.

Heerlerheide. — Velikonočna proslava naših izseljencev. Kakor že nekaj let sem, tako smo tudi letos izseljenci v Holandiji skupno, veselo, častito in po našem običaju obhajali najlepši naš praznik Kristusovega vstajenja. Naš pater Teotim nam je na velikonočno soboto po naši navadi blagoslovil po naših izseljenskih kolonijah velikonočna jedila. Tudi se je potrudil, da smo lahko opravili velikonočno spoved. Velikonočno nedeljo je bilo res lepo. Že rano

zjutraj, kmalu po 4. uri, ko je bilo še vse tiho in mirno po rudniškem revirju, so brneli motorji velikih avtobusov, ki so privzali naše iz Lutterade, Hoensbroeka, Brunssuma, Eygelshovena, Waubacha, Chevremonta in drugih naselbin in jih peljali v Heerleheide, središče rudniškega revirja. Do 5. ure se je napolnila velika cerkev naših izseljencev. Spomini so nam uhajali v mladostne dni v domovini, ko smo še v krogu svojih domačih šli k vstajenju. Č. pater Prah Hugolin je zapel veličastno Alelujo, odpevali so pa združeni pevski odseki pod vodstvom č. patra Teotima. Potem se je razvila veličastna procesija na ulico. Pogled nanjo je bil impozanten. V procesiji je bilo veliko število mož in fantov, ki so nosili krasne zastave naših društev sv. Barbare iz Brunssuma, Heerleheide, Hoensbroeka, Lutterade in Eygelshovena, za njimi združeni pevski zbori, izseljenska mladi-

na, belo oblečene deklice, ki so šle pred kipom vstalega Zveličarja, nato Najsvetejše, ob strani društveni predsedniki z gorečimi svečami. Za Najsvetejšim je sledila nepregledna vrsta naših žen in deklet. Med procesijo kakor tudi pri slovesni službi božji so prepevali slovenske velikonočne pesmi združeni pevski zbori, ki jim je dirigiral naš pater Teotim. Lepa je bila ta velika noč, saj so skoraj vsi navzoči prejeli tudi sv. obhajilo. Lahko rečemo, da je bila to leto udeležba naših izseljencev ogromna. Dokaz, da so ostali naši izseljenci kljub težkim časom zvesti veri, katero jih je učila naša slovenska mati v domovini. Tebe, od mrtvih vstalega Zveličarja pa prosimo, naj rosi obilo Tvojega blagoslova našim širom sveta razkropljenim izseljencem, ki jim naj prinese dušni in telesni blagor na tem svetu, po smrti pa veselo vstajenje k večnemu življenju in nebesih!

Francija

Velika noč v Merlebachu.

Veliki teden nam je letos prinesel zelo spremljivo vreme; dež, sonce, sneg — vse se je vrstilo dan za dnem. Po časopisju in iz prižnice so bili sorojaki obveščeni, da boče Jugoslovanska katoliška misija v Merlebachu zopet Veliko noč praznovati z velikonočno procesijo, vendar pa nismo mnogo upali, da bi se mogla vršiti, ker se nebo ni hotelo umiriti. Kljub slabemu vremenu pa so naše pridne gospodinjice že v prvih dneh začele snaziti stanovanja in pripravljati vse potrebno za praznike. Pa tudi za čiščenje naših duš je bilo dobro preskrbljeno: v četrtek popoldne je že prihitel naš dobri izseljenski duhovnik g. Švelc iz Aumetza v Merlebachu — potem pa sta oba izseljenska duhovnika obiskala vse kolonije — in vedno s kako pobožnostjo: s križevim potom ali branjem trpljenja Gospoda Jezusa Kristusa začela spovedovanje. Da bi vsak lahko ob morebitni nenaadni smrti dokazal, da je opravil svojo velikonočno dolžnost, sta delila pri sv. spovedi lepe podobice z datumom spovedi v spomin. In res — smrt je tudi v tem tednu potrkala na vrata v koloniji Habsterdick, kjer je ležala bolna 23 let stara Anica Saječičeva in lepo previdna šla obhajati Veliko noč v lepšo domovino...

Na velikonočno soboto so ob 3 popoldne trije zvonovi stare merlebaške cerkvice radostno naznanili Veliko noč in obenem povabili Slovence k blagoslovu velikonočnih jedi. Nam tako prijetno pritrkavanje je vzbudilo pri nekaterih Francozih, ki ne poznajo pritrkavanja — strah, da kje gori. Naša stara pritrkovalca g. Smerkolj in g. Zibret pa se za to nista zamenila, ampak naprej »drbila« nove »vičec«. Zakristan g. Franc Ribič pa je istočasno neumorno hitel sem in tja in prav estetično okrasil oltar in prezbiterij z rožami in vencji, ki so jih naše dobre gospe pripravile za okrasitev cerkve.

Velikonočno jutro: krasno je bilo! Nebo se je umirilo — sonce je hitelo tajat ponoči zamrzlo zemljo in nas veselo poklical iz stanovanja. Ob 6 zjutraj so zvonovi naznanili velikonočno Vstajenje, ki ga vsako leto pred nami proslava Poljaki, okrog 8 pa je pritrkavanje privabilo vse polno rojakov na cesto pred staro cerkvico. Po trikratnem »Aleluja« se je razvila lepa procesija: spredaj cerkvena zastava, potem otroci, nato dve zastavi društva sv. Barbare iz Merlebacha in Creutzwalda, nato cerkveni pevski zbor iz Merlebacha pod vodstvom g. Diema, potem zopet dve cerkveni zastavi, krasen kip vstalega Zveličarja, ministranti, za njimi sveto Rešnje Telo. Nekaj lepega je bilo letos prvič pri procesiji, da so namreč moške (12) s prigrizanimi svečami spremljali sv. Rešnje Telo. Sledil je pevski zbor »Zvon« iz Jeane d'Arca,

Dopisnikom „Rafaela“!

Dopisi za prihodnjo številko »Rafaela« morajo biti v uredništvu do 4. maja, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali izpustiti nekaj dopisov, kar naj dopisniki upoštevajo in nam oprostite.

nato moške, žene in dekleta. Procesijo sta prav lepo uredila reditelja g. Jakič in g. Grčar. Ko se je oglasil cerkveni merlebaški zbor, so se okna odpirala. Naše mogočne velikonočne pesmi so se razlegale v velikonočnem jutru po merlebaških ulicah. Oba zbora — iz Merlebacha in Jeanne d'Arca — sta krasno zapela; zbor iz Jeanne d'Arca je vodil znani dirigent g. Rohr. Po procesiji je sledila slovesna služba božja. Rojaki iz Merlebacha, Jeanne d'Arca, Creutzwalda in Habsterdicka so napolnili cerkev, tako da so se Francozi čudili, od kod se je zbralo toliko ljudi. Z zadovoljstvom so odšli po službi božji sorojaki domov in se zopet v velikem številu odzvali povabilu izseljenskega duhovnika popoldne k litanijam Matere božje, katere je izseljenski duhovnik zapel z dvema pevca: g. Mavom in g. Ocvirkom pred oltarjem, odgovarjal pa jim je cerkveni pevski zbor iz Merlebacha.

Hvala Bogu in vsem, ki so pomagali! Bilo je res lepo.

Stanko iz Merlebacha.

Merlebach. — Pesmi, ki nam jo je poslala gospa Jožefa Scholl-Čanžek, zaradi pomanjkanja prostora v tej številki »Rafaela« ne moremo objaviti. Pride drugič na vrsto.

Naše potovanje v Jugoslavijo. Zaradi proslave 10letnice Rafaelove družbe, ki se bo vršila 22. avgusta na Brezjah in v Ljubljani, bomo mi pohiteli z našim potovanjem, tako da se bomo lahko tudi mi skupno z našimi sorojaki poklonili naši Materi božji na Brezjah. Skrbite polagoma, da boste imeli v redu svojo identitetskarto, svoj potni list in fotografije! Na vprašanje, če bodo dobili delavci plačan dopust za tiste dni, je doslej odgovorila samo direkcija Petite Roselle in sicer da dobi plačan dopust vsak delavec takrat, ko bo cela jama (Schacht) počivala. Direkcija Sarre et Moselle še ni odgovorila, bo pa najbrž isti odgovor. Kdor pa ne bo mogel obiskati naše Matere božje na Brezjah v Sloveniji, je lepo povabljen na: **veliko romarsko potovanje**, ki se bo vršilo na binkoštni ponedeljek 17. maja v Habsterdiku pri Stiringu, kjer imamo krasno veliko sliko Matere božje z Brezij v kapeli. To bo takoj drugi dan po blagoslovitvi krasne nove zastave Jugoslovanskega pevskega društva Triglavca. Ko bodo vse slovesnosti ob priliki blagoslovitve omenjene zastave na binkoštno nedeljo končane, bomo takoj drugi dan odhiteli k naši Materi božji v Habsterdick, kjer bo dopoldne slovesna služba božja, popoldne pa procesija z Marijino sliko po koloniji in nato pete litanije Matere božje v kapeli. Vsi bolniki, vsi, ki vas mučijo razne skrbi in bridkosti, pa tudi vsi zdravi — zlasti vsi izletniki — porabite to priliko; obenem z romarskim potovanjem boste imeli tudi najboljši sadupoln izlet v lepem Marijinem majniškem mesecu.

Vse podrobnosti bodo pravočasno objavljene.

Izseljenski duhovnik Stanko Grims.

Moutiers. — Tri reči moramo povedati: Ena je ta, da nekoliko več zaslužimo, kakor smo prej in smo zaradi tega bolj zadovoljni. Želimo seveda, da se ne bi naše potrebščine podražile, ker drugače bomo prišli zopet v isti položaj kakor prej. Druga je ta, da smo se odločili kupiti društveno zastavo. Stopili smo že v stike z našo svetno in duhovno gosposko in

našli pri gospodih razumevanje za našo stvar, kajti vsi so nam obljubili svojo pomoč. Tretja pa je, da imamo tudi mi slovensko šolo. Na prošnjo našega predsednika gosp. Skofce je šel izseljenski duhovnik g. Švelc na direkcijo rudnika, kjer so mu radevolje dali na razpolago potrebne šolske prostore. Naš edini učitelj v Franciji se, čeprav težko, odtrga nekaj ur na teden in prihihi med nas. Prav pridno mu že pomaga gdč. Zupanova, katere se je v ta namen izobraževala v Ljubljani. Obema želimo mnogo uspeha, starši pa le pridno pošiljamo svoje otroke tudi v slovensko šolo, saj je znanje najboljša dota, katero jim nihče ne bo mogel vzeti.

Tuquegnieux. — Naše društvo je imelo zadnja leta toliko bolnikov, da je prišlo v finančne stiske. Vsak član je daroval v blaginjo prostovoljno po 10 frankov, vendar »krizac« še ni bila rešena, Priskočila sta nam na pomoč gg. Švelc in Jankovič in prav tako se moram zahvaliti za denarno podporo naši zvezi »Jugoslovanski vzajemnosti«, ki nam je podarila 100 frankov. Pripravljamo se tudi za igro. Kdaj bo, boste že zvedeli iz povabil. Takrat nas seveda obiščite v velikem številu od vsepovsod.

Radič, predsednik.

Marine. — Mirno in lepo smo preživeli velikonočne praznike. Po krivdi Pienčanov smo bili letos po dolgih letih zopet enkrat brez slovenske službe božje. No pa nismo nič hudi. Naši rojaki iz Piena so dobri Slovenci, ki še nikoli niso imeli na Veliko noč slovenskega sv. opravila, zato smo jim letos iz srca privoščili. Tu smo šli k francoski sv. maši tako na veliko nedeljo, kakor tudi na veliki ponedeljek. Ta dan so naši pevci pomagali francoskim in še sami so rezali par slovenskih velikonočnih ob spremljevanju našega orkestra. — Blizajo se lepsi dnevi, ko bo treba kam na izlete. Kam bomo zleteli in kako se tam imeli, pa bomo povedali prihodnjic.

Clerval (Doubs). — Nekaj še z naše pariške »misijonske postaje«. V marcu sem obiskal izseljence v treh »banovina« — vsaj tako mislim, da bi se najbolj prav imenovalo po naše francoski »département«. Navadno pišem na en ali drugi naslov, da pridem ta in ta dan, naznanim tudi župniku in tako se potem zberejo izseljenci, da opravijo svoje krščanske dolžnosti. Razočaranj seveda ne manjka. 11. marca me je prosil župnik v Allouvilleu, naj poiščem neko Slovenko, poročeno s Francozom, ki prihaja redno sicer k sv. zakramentu, ampak je prav, da tudi s svojim duhovnikom govori. Kako uro sem taval po blatu in snegu, preden sem jo našel. Kako je bila vesela! Ampak mogoče le minuto. Od nekod je prihitel njen mož, jo vlekel stran in kričal, kaj da sploh ima opraviti še z Jugoslovani! Zdej je Francozinja. Seveda sem moral oditi in naslednje jutro je ni bilo; tudi med onimi, ki so prišli v Cleville, je nihče ni poznal! Nauk: dobro premislite, izseljenci, preden se zaupate zagrizenim tujcem, prav posebno, če ne znate tega tujega jezika.

Kakor sem izvedel, prideta kmalu še dva izseljenska duhovnika; hvala Bogu, dela pač ne manjka.

Pred dobrim mesecem je nastopil službo izseljenskega komisarja v Parizu g. Nikolaj Jerič tam od Dubrovnika doma. Vsakdo, ki je spremljal življenje izseljencev pod vodstvom njegovega prednika, bo razumel, kako smo se oddahnili. Gospod komisar, Bog vas živi, in naj izpolni Vaše in naše želje, da bo naš človek zopet z zaupanjem prišel v izseljensko pisarno.

Zadnje čase sem dobil veliko prošenj za delo: prosim vse tiste v domovini, da se za delo v Franciji obrnejo naravnost na Rafaelovo družbo ali pa na izseljenskega komisarja, kajti v Parizu samem je nemogoče dobiti d. la onim, ki so še v domovini, razen dela na polju, to je sezonskih delavcev, kar pa na komisarijatu najlažje postrežemo. Kolikor morem, toliko storim, toda ad impossibilia nemo tenetur.

Zahvaljujem se ljubljanskemu in mariborskemu ordinariatu, da sta poslala še pomoč izseljencem v osebi dveh duhovnikov. — Žetev je obilna, delavcev pa premalo.

Kaj več pa še v prihodnji številki.

Ferdinand Kolednik.

izseljenski duhovnik na misijonski postaji.

Južna Amerika

Buenos Aires. — V februarški številki »Rafael« ni bilo kar nič od naše strani. Toda v deželi, ki je tako velika, se vedno tudi kaj naših novic najde. Ne vedno vesele, zakaj tudi bolezen in smrt med nami gospodarita. V bolnici bolniške zavarovalnice vedno koga najdem, ki ga je nesreča obiskala. Tako se je ponesrečil že pred 5 meseci Jože Marentič iz Gradača v Beli krajini. Zlomilo mu je desno nogo; sedaj se že ves zadovoljen smehlja, ker že stopi nanjo. Pred dobrim mesecem se je grdo obrezal na roki Franc Zrin iz Slaveče v Prekmurju. Sedaj mu je že spet roka oživela. Pri stavbarskem delu se je ponesrečil Jože Slejko in moral mesec dni ležati. Takih novic je brez konca, ker nesreča nikoli ne počiva.

Pa imamo tudi drugih novic. G. David Doktorič je zastavil brazdo v Montevideu. Zaenkrat ima vsako nedeljo popoldne radio uro. Zastonj jo daje na razpotago postaja.

Eno nedeljo je božja beseda po slovensko, drugo pa po hrvaško. Za njegov naslov so zvedeli že precej na široko in tako se krog znancev vse bolj veča in za veliko noč bodo, če bo mogoče, že tudi zapeli »Zveličar naš je vstal iz groba«.

V Buenos Airesu je glavna točka slovenskega programa šola. Pa je naletela na ovire. Ljudje, ki so leta in leta kričali, da se zanjo nihče nič ne zmeni in da se zanje nič ne stori, so sedaj pokazali, kdo so. Dr. Cankar, naš minister, se je zavzel za organizacijo naših šol. Iz strani gotove skupine so takoj zagnali krik, da je to »fašistična in farska stvar«, čeprav se v te stvari ni nič vmešal noben slovenski duhovnik. Ljudje, ki vedno pravijo, da nobene politike nečejo, so vrgli na to zadevo politično barvo. Pač vsak lahko vidi, da delajo politiko oni. Zamisel slovenske, hrvaške in srbske šole je popolnoma nepolitična zamisel, katere namen je edinole dati starem nekaj opore v prizadevanju, da se ohranijo njihovi otroci slovenski.

Društveno delovanje je bilo v času vročine omejeno na predpustne veselice in piknike in na občne zборе. Po veliki noči spet nastopi delavna doba.

28. februarja je bila slovenska maša v Berisu, 50 km od Buenos Airesa. Tam je kakih 200 Slovencev in 1000 Hrvatov. Kljub slabemu vremenu je prišlo kakih 100 oseb. Nekateri so pršli tudi od daleč.

Najnovejši kurz raznega denarja

Za 100 holandskih goldinarjev . . .	Din	2.411
Za 100 nemških mark	Din	1.772
Za 100 belgijskih frankov	Din	745
Za 100 švicarskih frankov	Din	1.004
Za 100 USA dolarjev	Din	4.580
Za 100 čeških kron	Din	154
Za 100 francoskih frankov	Din	203
Za 100 italijanskih lir	Din	235
Za 1 angleški funt	Din	216

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **življenjska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem „KARITAS“ oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska življenjska zavarovanja, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete življenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).
Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

**Prijatelj
izseljencev je**

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe slike in mesečno prilogo Bengalski Misljonar

Pišite takoj na naslov: Uprava »GLASNIKA«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)